

bi mi kaj zlo vstregli, ako bi mi v ti reči hotli kaj maliga pokatehetati.

K 3) jez ne verjamem, in bi rad vedil, kdaj in kje de sim terdil, de ni v poglavitnih in normalnih šolah nobeniga kateheta, kateri bi ne vedil presoditi, koliko je mladosti mogoče storiti in kaj ji je koristno. Saj poznam veliko modrih in mladínoljubnih katehetov, med ktere sim zmirej tudi Vas štel. Vender pa rečem, in ne oporečem, de bi tistiga kateheta jez, se vé de jez — drugim pa svojih misel ne vrivam — med take ne štel, kateri bi dan današnji še terdil, de se mora slovenski otrok z velikim in nepotrebnim trudem keršanski nauk v nemškim njemu še malo ali pa saj ne popolnoma razumljivim jeziku učiti.

K 4) kar šolske naprej- in nazaj postavljene in vlado zadéne, sim jez téh misel: Nekteri šolski gospodje so že svojih knjižic tako vajeni kakor zvezde svojih potov; torej jim je vsaka prenareja neprijetna in zoperna. Tedaj se radi le stariga kopita deržé, če tudi pamet in novi čas kaj noviga terjata. Drugi so, ki bi radi v šolah marsiktero reč drugač iméli, pa so prestrašljivi, de bi si upali svojim višjim kaj noviga svetovati. So pa tudi taki, ki s časam naprej grejo, in kjer so taki, se tudi v šolah pozná. Zna pa tudi biti, de kateri šolski naprej- in nazajpostavljen še zmiram misli, de je nemšina samozveličavni jezik. Saj smo v časopisih že večkrat brali, de taki ljudjé še sémtertjé živé. — Vlada pa, in zlasti visoko ministerstvo, je dozda — kolikor se da po časopisih zvediti — kazala, de je še precej pri volji vse stare šolske napáke sčasama popraviti, če ji jih boste le resnično na znanje dali. — Tukaj moram še to opomniti, de po mojih mislih tiste postave, ki na Slovenskim v takó imenovanih nemških šolah keršanski nauk po nemško učiti vélevajo, se zamorejo ravno tako k stari šari šteti, kakor tiste, ki so ukazovale, de se ima v ljudskih šolah vse le po nemško učiti.

Ko ste mi te vprašanja postavili, na ktere sim Vam zdaj odgovoril, ste mi naenkrat — kakor strela iz jasniga neba — rogé pomolili rekoč: „Vi razkazujete po tem takim ali veliko nevednost ali pa hudo voljo.“ Kar „nevédnost“ zadene, naj Vam bo to odgovor, kar sim ravno zdaj od 1. — 4. številke povédal. Zna biti sicer, de se v kaki reči kaj motim; tode terdno sim prepričan, de ne tako zlo, de bi mi kdo ravno veliko nevednost očitati mógel. Povém Vam pa še to, de bom z veseljem svoje zaúmene popravil, če mi boste z možko ne pa kerčovito besedo njih napčnost dokazali. — Kar pa „hudobno voljo“ vtiče, menim, de mi je nihče ne bo pripisoval, če pomisli, de sim iz ljubezni do znanja svete

strani pa, de mora naša Krajnska dežela če ne več saj polovico, prebivavcov nemškiga naroda rediti: sim sklenil, nekoliko po deželi okrog pogledati in viditi, če prebivavci Krajnske dežele zvnaj Ljubljane ravno tako mislijo in čutijo, kakor nekteri Ljubljančanje, — pa glejte, ljube Novice! kaj sim vidil? Po celim Krajnskim je vés narod vnet za slovenšino, za miliga Cesarja in za Avstrijo; vsi duhovni brez razločka ravno tako čutijo in vsi so prepričani, de Krajncam nobena srečna zvezda iz Nemškiga ne sije; le tu in tam se redko grajšak, ali kak ptuj, slovenšino zatirajoč cesarsk služabnik, ali kako drugo spačeno gospòsko déte najde, ki terdi, de Krajnci imajo le od Nemcov, ne pa od lastniga slovenskiga naroda in od dobriga Cesarja svojo srečo pričakovati. Tako mislijo, čutijo in govore na Gorenskim, Dolenskim in Notrajnskim. Krajnci! recíte, ali ni res taka! Zató, verli domorodci v Ljubljani! nikar ne pazite na besede nekterih Ljubljanskih nemškutarjev, na ktere lahko ober-nemo besede slavniga pevca »slavne hčere«, ki pravi: »Sence prebivavcov slavne Ljube! ko bi vas mogel iz grobov vvesti! Vi bi vidili nesrečo naroda in sramoto svojih vnukov; ptuja žeja nam ciza kri življenja; sin ne pozná slave svojih očetov, bahajoč se s sužnostjo svojo.« Vredništvo.

vére, ktera mi je čez vse, iz ljubezni do svojiga zatertiga naroda in naše hudó z nemšino terpinčene mladine svoje misli povédal.

Končaje le to še pristavim, de jez nikomur svojih misel ne vrivam. Vsak naj sam sodi: kdo ima práv, Vi ali jez. Sicer pa še to rečem, de sim zdaj v ti reči poslednjič svoje misli razložil, in de se ne bom z nikomur za zadnjo lovil.

Kdor pa želí zvediti moje imé, naj častito vredništvo Novíc po njem pobara. Z Bogam! *

Novičar iz Ljubljane.

V nedeljo je bila po večlétni navadi delitev daril nar pridnišim učencam risarske šole obertniškiga društva. 2 tolarja je prejel: Anton Lampič, tesarski podmojster; po tolarji so prejéli: Matija Škander, Jakob Zakotnik, tesarska podmojstra; Franc Pokrajšek pasárski učenec in pa Janez Večaj, mizar-ski podmojster. — Učenci kmetijstva v slovenski šoli se tako pridno drevesa cepiti vadijo, de zaslužijo očitno pohvaljeni biti; posebno hvalo pa zaslužijo gosp. bogoslovci. Taka pridnost bo kadaj v veliki prid naši domovini. — Gosp. Janez Poklukar, ki so po odstopu sedanjiga korarja gosp. Jožefa Poklukarja začasni učenik duhovniga pastirstva bili, so poterjeni pravi učenik tega imenitniga úka. — Divico orleansko, izverstno delo našiga slavniga Koseskiga, so začéli po vodilu svojih učnikov peto- in šesto-šolci v vajo lepiga in praviga govora v šoli igrati; predigro so unidan igrali; kmalo pride 1. djanje na versto. — Ljubljanski pošti moramo v hvalo rêči, de spoštuje vstavno enakopravnost; vsi dopisi in oznanila, ki nam jih v Novičnih zadevah pošlje, so pisane v slovenskim jeziku, To sicer ni ravno kaka imenitna reč, vender kaže pravo voljo, vstavno ravnati — in že to nas veseli. — Gosp. M. Ambrož je prišel pretečeni teden iz Dunaja v Ljubljano in misli nekoliko časa pri nas ostati. — Skoraj vsaki dan gréjo vojaki skozi Ljubljano ali na Ogersko ali na Laško. — Unidan so kupili za 200 gold. Ljubljanski protestanti poleg koliseuma eno njivo, kjer si bojo svojo cerkev sozidali. — Roka z mečem na hiši mestne gosposke v Ljubljani kaže po stari navadi, de se je somenj v Ljubljani začel, ki bo 14 dni terpel. — Danes je velki zbor slovenskiga društva v Ljubljani. — Naši dopisniki iz Ljubljane še zmirej lajajo in lažejo po vunanjih časopisih. Kér nimajo nobene z godbe natolcevatí, so ti sovražniki mirú in domovine, ktere dobro poznamo, če ravno nosijo šeme na obrazih, začéli clo šepetanje (Murmeln) svojih tovaršev razlagati!!

Novičar iz mnogih krajev.

Iz Ogerskiga nismo ta teden nič kaj veseliga zvedili. Velike vojske sicer še ni bilo; vender — kakor vsi časopisi pišejo — Maržarska armada zmirej veči moč dobíva. Vse druge prigodbe so zdey skorej nič — le na Ogersko so vse oči obrnjene: kaj se bo tam zgodilo. Torej „Novičar“ danes od družih krajev nič ne piše, kér se pretečeni teden ni za nas nikjer nič posebno imenitniga zgodilo. Žalostna pravlica se je včeraj slišala, de je pri neki bitvi na Ogerskim poleg Komorane med družimi tudi posebno naš krajnski regiment veliko ljudi zgubil. Bog daj, de bi rés ne bilo!

Bana Jelačića

podoba, prejemnikam Novíc že davnej obljubljena, od našiga domorodniga umetnika gosp. Kurca Goldensteinskiga na kamen pisana, je pridjana današnjimu listu.

Današnjimu listu je pridjan 17. dokladni list.